

WPISUJE ZDAJĄCY

KOD			PESEL											
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

*miejsce
na naklejkę*

EGZAMIN MATURALNY Z JEZYKA ŁACIŃSKIEGO I KULTURY ANTYCZNEJ POZIOM ROZSZERZONY

PRZYKŁADOWY ARKUSZ EGZAMINACYJNY
DLA OSÓB Z AUTYZMEM, W TYM Z ZESPOŁEM ASPERGERA (A2)

DATA: **18 grudnia 2014 r.**

CZAS PRACY: **do 210 minut**

LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: **60**

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 15 stron (zadania 1–10).
Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
3. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
4. Podczas egzaminu możesz korzystać ze słownika łacińsko-polskiego oraz atlasu historycznego.
5. Na tej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
6. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

Zadanie 1. (30 pkt)

Dokonaj przekładu tekstu na język polski.

Ex iis, quae mihi scribis, et ex iis, quae audio, bonam spem de te concipio: non discurre nec locorum mutationibus inquietaris. Aegri animi ista iactatio est: primum argumentum compositae mentis existimo posse consistere et secum morari. Illud autem vide, ne ista lectio auctorum multorum et omnis generis voluminum habeat aliquid vagum et instabile. Certis ingeniis inmorari et innutriri oportet, si velis aliquid trahere, quod in animo fideliter sedeat. [...] Distringit librorum multitudo; itaque cum legere non possis, quantum habueris, satis est habere, quantum legas. „Sed modo” inquis „hunc librum evolvere volo, modo illum”. [...] Probato itaque semper lege, et si quando ad alios deverti libuerit, ad priores redi. Aliquid cotidie adversus paupertatem, aliquid adversus mortem auxilii compara, nec minus adversus ceteras pestes.

L. Anneusz Seneka, *Listy moralne do Lucyliusza*, I, 2, s. 2–3.

Objaśnienia:

certus, -a, -um – tu: wiarygodny, niezawodny

vagus, -a, um, – tu: chwiejny, powierzchowny

Przekład tekstu

Brudnopis

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Możesz kontynuować na następnej stronie.

Czystopis

Możesz kontynuować na następnej stronie.

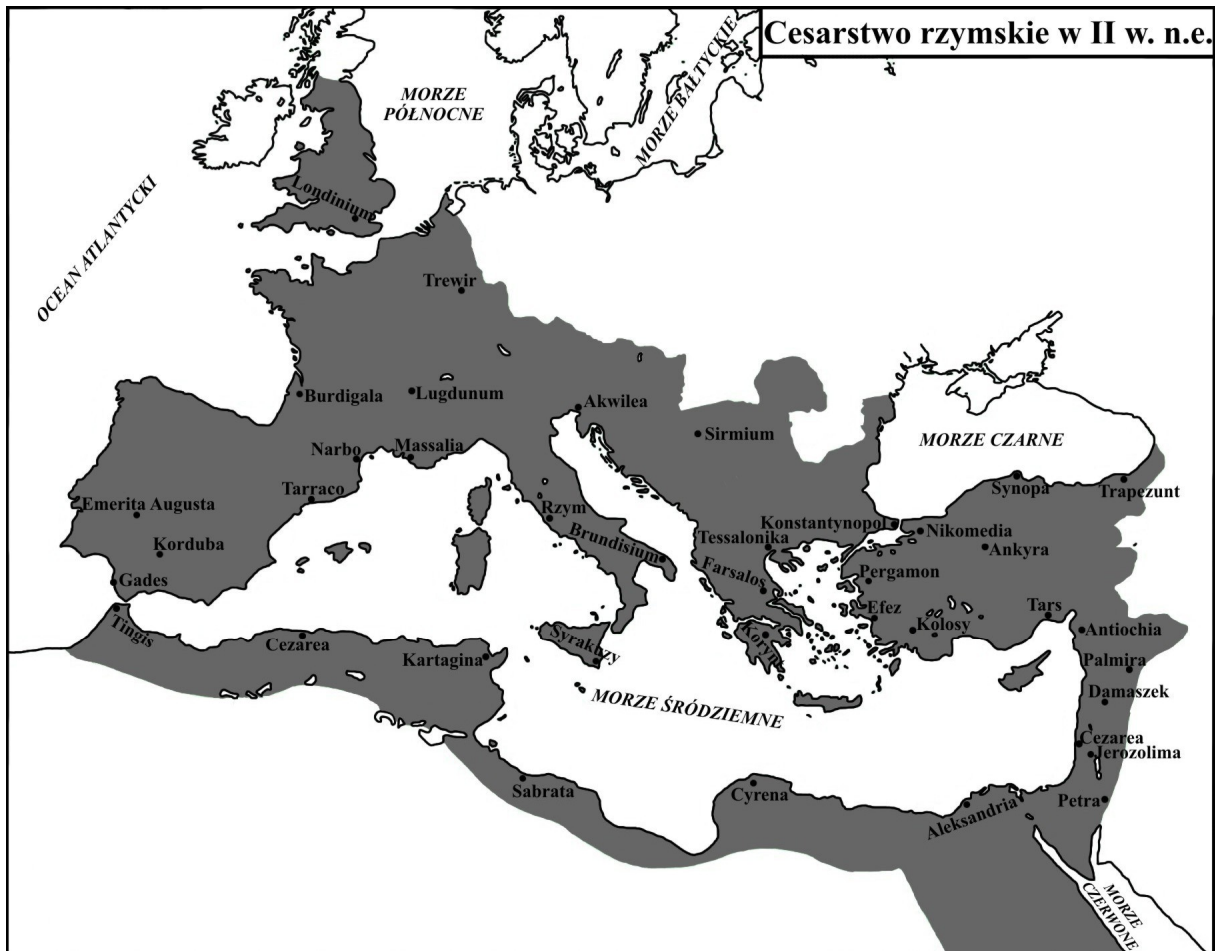
A series of horizontal dotted lines spanning the width of the page, intended for writing.

Możesz kontynuować na następnej stronie.

A series of 24 horizontal dotted lines spanning the width of the page, intended for writing.

Zadanie 2. (1 pkt)

Podaj nazwę miasta, w którym znajdowała się najslynniejsza biblioteka starożytności, oraz wyjaśnij, dlaczego za taką się ją uważa.

Na podstawie: *Encyklopedia szkolna. Historia*, Warszawa 1998, s. 571.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 3. (3 pkt)

Henryk Sienkiewicz uczynił Lucjusza Anneusza Senekę, autora *Listów moralnych do Lycyliusza*, jednym z bohaterów *Quo vadis*. Przeczytaj poniższy fragment powieści Sienkiewicza i odpowiedz na pytania umieszczone pod tekstem.

Odpowiedziano mu [Aulusowi], że cesarz zajęty jest śpiewem z lutnistą Terpnosem i że w ogóle nie przyjmuje tych, których sam nie wezwał. Innymi słowy, znaczyło to, by Aulus nie próbował i na przyszłość widzieć się z nim. Natomiast Seneka [...] przyjął starego wodza ze czcią mu przynależną, ale gdy wysłuchał, o co mu chodzi, uśmiechnął się gorzko i rzekł:

– Jedną ci tylko mogę oddać usługę, szlachetny Plaucjuszu, to jest – nie okazać nigdy cesarzowi, że serce moje odczuwa twój ból i że chciałbym ci dopomóc, gdyby bowiem cesarz powziął najmniejsze pod tym względem podejrzenie, wiedz o tym, że nie oddałby ci Ligii, choćby nie miał do tego żadnych innych powodów, jak tylko, by mi uczynić na złość.

Nie radził mu również udawać się ni do Tygellina, ni do Watyniusza, ni do Witeliusza. Może pieniędzmi można by z nimi coś wskórać, może także chcieliby uczynić na złość Petroniuszowi, którego wpływ starają się podkopać, lecz najprawdopodobniej zdradziliby przed cesarzem, jak dalece Ligia jest dla Plaucjuszów droga, a wówczas cesarz tym bardziej by jej nie oddał. Tu stary mędrzec począł mówić z gryzącą ironią, którą zwracał przeciw sobie samemu:

– Milczałeś, Plaucjuszu, milczałeś przez lata całe, a cesarz nie lubi tych, którzy milczą! Jakże ci było nie unosić się nad jego pięknoscią, cnotą, śpiewem, nad jego deklamacją, powożeniem i wierszami. Jakże ci było nie wysławiać śmierci Brytanika, nie powiedzieć mowy pochwalnej na cześć matkobójcy i nie złożyć życzeń z powodu uduszenia Oktawii. Brak ci przezorności, Aulu, którą my, żyjący szczęśliwie przy dworze, posiadamy w stopniu odpowiednim.

H. Sienkiewicz, *Quo vadis*, Katowice 1990, s. 34–35.

3.1. Podkreśl poprawne zakończenie zdania.

„Cesarz”, o którym wspomina Seneka w rozmowie z Aulusem Plaucjuszem, był cesarzem dynastii

- A. Antoninów.
- B. julijsko-klaudyjskiej.
- C. Sewerów.
- D. flawijskiej.

3.2. Obok zdania niezgodnego z prawdą napisz FALSUM.

1.	Cesarz wspomniany we fragmencie <i>Quo vadis</i> to Neron.	
2.	Cesarz wspomniany we fragmencie <i>Quo vadis</i> był wychowankiem Seneki.	
3.	Cesarz wspomniany we fragmencie <i>Quo vadis</i> – obok m.in. Seneki – był jednym z rzymskich stoików i należał do tzw. Młodszej Stoi.	

3.3. Seneka, który we fragmencie *Quo vadis* był nazwany „starym mędrcem”, w swoich pismach przedstawił ideał mędrca stoickiego. Wymień jedną zasadę etyczną określającą stosunek stoika do cnoty (a) i jedną określającą jego stosunek do namiętności (b).

a) .....

.....

b) .....

.....

Zadanie 4. (1 pkt)

Podkreśl nazwiska dwóch rzymskich pisarzy czasów Seneki.

Petroniusz   Liwiusz   Pliniusz Starszy   Horacy   Katullus   Lukan

Zadanie 5. (3 pkt)

Wpisz do tabeli obok numeru każdego zdania nazwę konstrukcji składniowej.

1. His libris lectis ad priores redite!
2. Nobis omnia voluminum genera sunt.
3. Te tam multos libros legisse non putabamus.

Numer zdania	Nazwa konstrukcji składniowej
1.	
2.	
3.	

Zadanie 6. (2 pkt)

Zdecyduj, czy zestawione pary wyrazów mogą być w dokładnie takiej samej formie gramatycznej (VERUM), czy nie (FALSUM). Obok każdej pary napisz właściwy kwalifikator.

1. volumina = auxilia .....

2. voluminis = ingeniis .....

Zadanie 7. (2 pkt)

Utwórz wskazane niżej formy gramatyczne czasownika *componere* w nominatiwie i genetiwie singularis rodzaju nijakiego.

1. participium praesentis activi .....
2. participium futuri passivi .....

Zadanie 8. (2 pkt)

Wpisz do tabeli obok numeru każdego zdania nazwę typu zawartego w nim zdania podrzędnego, wybierając spośród propozycji oznaczonych literami A–D.

1. Noli quaerere cur tam multos libros legerim.
2. Videte, ut probatos libros semper legatis.

- A. okolicznikowe przyczyny
- B. pytajne zależne
- C. okolicznikowe warunku
- D. dopełnieniowe

Numer zdania	Nazwa typu zdania podrzędnego
1.	
2.	

Zadanie 9. (1 pkt)

Podkreśl łacińskie wyrażenie, które znaczy „według upodobania”, wybierając spośród propozycji oznaczonych literami A–D.

- A. varietas delectat
- B. ad libitum
- C. ad meliora tempora
- D. voluptas unhumana

A series of horizontal dotted lines for writing.

Możesz kontynuować na następnej stronie.

A series of horizontal dotted lines providing space for writing or drawing.

Możesz kontynuować na następnej stronie.

A series of horizontal dotted lines for writing, arranged in approximately 20 rows across the page.

Możesz kontynuować na następnej stronie.

A series of horizontal dotted lines spanning the width of the page, providing a guide for handwriting practice.

BRUDNOPIS (*nie podlega ocenie*)